

تحقیقی

تأثیر آمپول ونوفر بر میزان پاسخ‌دهی به اریتروپوئیتین در افزایش هموگلوبین بیماران مبتلا به نارسایی مزمن کلیه تحت همودیالیز

چکیده

زمینه و هدف: در بیماران دیالیزی کاهش تولید اریتروپوئیتین از کلیه‌ها، عامل اصلی کم‌خونی به شمار می‌آید و تزریق اریتروپوئیتین درمان انتخابی رفع کم‌خونی محسوب می‌شود. کمبود نسبی یا مطلق آهن شایع‌ترین علت ایجاد پاسخ نامطلوب در افزایش هموگلوبین به شمار می‌آید. هدف مطالعه تأثیر آمپول ونوفر بر میزان پاسخ‌دهی به اریتروپوئیتین در افزایش هموگلوبین بیماران مبتلا به نارسایی مزمن کلیه تحت همودیالیز بود.

روش بررسی: این پژوهش به صورت مقطعی و از نوع نیمه‌تجربی روی ۴۸ بیماری که در هر هفته سه نوبت دیالیز می‌شدند و غلظت هموگلوبین سرمی آنها کمتر از ۹ gr/dl بود، انجام گردید. به این بیماران به مدت ۷ هفته در پایان هر جلسه دیالیز ۲۰۰۰ واحد آمپول اریتروپوئیتین به روش زیرجلدی تزریق شد. پس از پایان تزریق اریتروپوئیتین علاوه بر بررسی مجدد هموگلوبین، سطح سرمی فریتین بیماران نیز اندازه‌گیری شد. بیمارانی که همچنان هموگلوبین کمتر از ۹ gr/dl و فریتین سرم کمتر از ۲۰۰ ng/dl داشتند، انتخاب شدند (۲۹ نفر). در این بیماران علاوه بر ادامه تزریق اریتروپوئیتین، در ۵ نوبت متوالی به هنگام دیالیز، ۱۰۰ mg آمپول ونوفر به روش وریدی انفوزیون شد. پس از یک هفته از پایان آخرین دوز تزریق ونوفر، مجدداً آزمایش هموگلوبین و فریتین سرم بررسی شد.

یافته‌ها: میانگین هموگلوبین بیماران قبل از شروع تزریق اریتروپوئیتین ۷/۵ gr/dl و پس از ۷ هفته تزریق اریتروپوئیتین ۸/۵ gr/dl جمع‌آوری شد. در ادامه مطالعه به دنبال تزریق دوره‌ای ونوفر میانگین هموگلوبین به ۱۰/۴ gr/dl افزایش یافت. میانگین فریتین سرم قبل از تزریق آمپول ونوفر ۱۳۱ ng/dl و پس از یک هفته از آخرین دوز تزریق ونوفر ۲۳۷ ng/dl تعیین شد.

نتیجه‌گیری: کمبود آهن نقش کلیدی در پاسخ نامطلوب به تزریق اریتروپوئیتین در افزایش هموگلوبین بیماران همودیالیزی دارد. لذا ضروری است به منظور افزایش پاسخ به درمان با اریتروپوئیتین، آهن سرم بیماران نیز سنجیده شود.

کلید واژه‌ها: ونوفر - اریتروپوئیتین - هموگلوبین - فریتین - همودیالیز - نارسایی مزمن کلیه

دکتر محمد موجولو

فوق تخصص بیماری‌های کلیه و استادیار گروه داخلی
دانشگاه علوم پزشکی گرگان

علیرضا شریعتی

کارشناس ارشد آموزش پرستاری بهداشت جامعه
و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی گرگان

غلامرضا محمودی

کارشناس ارشد آموزش پرستاری بهداشت جامعه
و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی گرگان

نویسنده مسؤول: علیرضا شریعتی

پست الکترونیکی: shariati1382@yahoo.com

نشانی: گرگان، ابتدای جاده صنعتکلا، دانشگاه علوم پزشکی

گلستان، دانشکده پرستاری و مامایی بویه گرگان

تلفن: ۰۱۷۱-۴۴۳۰۳۵۱ و ۳۰۳۵۱

نمابر: ۴۴۲۵۱۷۱

وصول مقاله: ۸۴/۱/۱۴

اصلاح نهایی: ۸۵/۲/۲۶

پذیرش مقاله: ۸۵/۳/۱۰